

Nabrežina

I go Gruden

V bregu ob morju pod rodno, domačo vasjo
breskve in mandeljni že v februarju cvetó,
v burji pomlad, ko da v zraku napete so strune,
poje od Čavna čez Kras v gradežanske lagune.
Bosi otroci na produ pod zidom smo stali,
gledali jadra in bele galebe med vali,
ko iz lagun so se dvignile jate v nebo,
smo si na solncu oči zaslonili z rokó,
s senco roké še srce na slovenski obali.

Vrednotenja

L. M. Škerjanc

Vrednotenje reprodukcije.

Kakor nudijo tvorne produkcije zelo malo oprijemljivega za vrednotenje, zlasti z laične strani, tako je reproduktivna umetnost tako očitó izpostavljena vsestranskemu ocenjevanju, da spričo naporov, da zadosti zahtevam dojemalca, reproducent skorajda prezre osnovni namen svojega poklica. Iz tega izhajajo zmotne postavke, katerih najbolj pogosta je mnenje, da je reproducent osredje zanimanja. Nobena druga umetnost nima opravka s takim posrednikom, kakor je prednašalec v glasbi. Celo dramatika, ki je tesno povezana z odrom, je v skrajnem primeru užitna tudi brez predstavljalcev (čeprav močno okrnjeno), medtem ko je glasba za večino ljubiteljev mrtva črka, katero oživi šele prednašalčeva interpretacija. Zato je vrednotenje produkcije skoraj vedno zvezano z oceno reprodukcije, četudi je slednja v bistvu popolnoma posredovalnega značaja. Vendar je njen vpliv na sprejemljivost, učinkovitost in vrednotenje umetnine tako velikega pomena, da se reproducenti ne imenujejo zaman v istem činu kot producenti, kar se pri drugih umetnostih, kolikor se poslužujejo interpretov (poezija, dramatika) ne dogaja, razen v povsem izrednih primerih.

Četudi je vrednotenje reproduktivne umetnosti prilično lažje od ocenjevanja produkcije, vendar je ponajveč obrnjeno v postransko, morda celo napačno smer. Pri nastopajočih virtuozih ocenjuje večina poslušalcev domnevni napor, katerega je moral uporabiti umetnik za premagovanje ovir. Predsodek je pogosto neumesten in izvira iz neuvidevnosti: kar se tistemu, ki je sam poskušal, ni posrečilo kljub morda trdovratnemu naporu, je bilo umetniku dano deloma v lastni biti, deloma pa s smotrnostjo truda, torej v dveh lastnostih, ki sta sicer združljivi, a nikakor ne pogosti in v nobenem primeru pridobljivi. Od tod prejšnja odločba pozvancev. Sožitje obeh navedenih pogojev je občudovanja vredno le